

مرکز مجاز امام صادق (علیه السلام)

اصول الفقه (اجتماع امر و نهی)

حکم خروج از دار مغسوبه ۳

جلسه ۲۶۳

استاد نجار زاده

دلایل عدم وجوب نفسی خروج:

دلیل اول:

در جلسه قبل بیان شد

دلیل دوم

اگر تخلّص عنوانی باشد که بر خروج صدق کند پس سزاوار نیست که از خروج نفس حرکات خروجیّه اراده شود بلکه در این فرض شایسته است حرکات خروجیّه را مقدّمه یا به منزله مقدّمه برای تخلّص بدانیم و در نتیجه عنوان تخلّص بر تصرّف در ملك غصبی که امر حرامی است منطبق نمی‌شود در حالیکه قصد این قائل تحقیق و تثبیت آن می‌باشد و سرّ این گفتار واضح است چه آنکه خروج در مقابل دخول قرار دارد و چون دخول عنوان است برای کون و تحقّق در داخل ملك در حالی که این تحقّق قبلاً نبوده لاجرم به مقتضای مقابله می‌باید خروج عنوان باشد برای کون و تحقّق در خارج ملك در حالی که این تحقّق قبلاً معدوم بوده باشد.

دلیل سوم

بر فرض بپذیریم که تخلّص عنوانی صادق بر حرکات خروجیّه باشد ولی قبول نداریم که تخلّص واجب نفسی باشد زیرا تخلّص از حرام همان ترك حرام می‌باشد و ترك حرام قطعاً واجب نفسی نبوده نیست.

توضیح:

گرچه عقلاً هر امری ملازم با نهی از ضد عام و هر نهی ملازم با امر به ضد عام آن است ولی این، صرفاً ملازمه عقلی است و امر و نهی حقیقی نیست، زیرا در صورت که امر به شیئی باشد، یعنی مصلحت ملزمه ای در فعل آن است، ولی این گونه نیست که در ترك آن مفسده ملزمه باشد، همچنین در نهی از شیء نشان می‌دهد که در انجام آن مفسده ملزمه است ولی این گونه نیست که در ترك آن مصلحت ملزمه ای باشد. پس بر فرض تخلّص، واجب باشد ولی واجب نفسی (دارای مصلحت ملزمه) نیست.